

EĞİTİM YAPILARI VE YÖNETİMLERİ AÇISINDAN ÇEŞİTLİ ÜLKELERE BİR BAKIŞ

Editörler: Sefer ADA / Z. Nurdan BAYSAL

Sefer ADA,
Dursun AKSU
İsmet ARICI
Süleyman AVCI

Z. Nurdan BAYSAL
Sevgi Saim CERTEL
Jeongsuk CHOI
Serkan Yaşar GÜNEY

Engin KARADAĞ
Tuğba KORKMAZ
Serap KORUCU ÇİMŞİR
Sadık ÖNER

Senem Seda ŞAHENK
Sevilay ŞAHİN
Ahmet ŞİRİN
Emine Gül ÖZENÇ
Derya Duygu TANRIKULU

2. Baskı

Editör: Prof. Dr. Sefer ADA, Dr. Z. Nurdan BAYSAL
**EĞİTİM YAPILARI VE YÖNETİMLERİ AÇISINDAN
ÇEŞİTLİ ÜLKELERE BAKIŞ**

ISBN 978-605-5885-58-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2013, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları
Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti'ye aittir.
Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.
Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.
Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: Mart 2009

2. Baskı: Mayıs 2013

Yayın-Proje Yönetmeni: Ayşegül Eroğlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Hasan Hüseyin Kankal
Kapak Tasarımı: Gürsel Avcı
Baskı: Tarcan Matbaası
(Ankara-0312-384 34 35)

Yayınevi Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 25744

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
E-ileti: pegem@pegem.net

ÖN SÖZ

Günümüz eğitime bakıldığında, nereden nereye geldiğimiz daha rahat anlaşılabilir. Önemli mesafeler alınmasına karşın hâlen daha çözülmeyen pek çok sorunumuz olduğu bilinmektedir. Annelerin, babaların, öğretmenlerin, öğrencilerin ve eğitimle ilgili pek çok kişinin eğitimden şikâyetleri, beklentileri ve görüşleri mevcuttur. Eğitimde arayışlar vardır, olacaktır, geçici değildir sürekli olmalı ve yayılmalıdır. Bu çalışmanın amaçlarından birisi, sosyal bilgiler öğretimi alanında bu arayışları bilimsel temelde sistemli olarak sürdürme ve hedef kitlelere ulaştırmaktır.

Eğitim, bir ülkenin dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilmesine katkı sağlamanın yanında, o toplumun varlığını sürdürebilmesinin de önemli bir aracıdır. Ülkeler, eğitim sistemlerini, diğer ülkelerdeki değişimleri de göz önünde bulundurarak sürekli geliştirmelidir. Bu, gelişmiş ülkelerdeki uygulamaları olduğu gibi almak ve kullanmak anlamında düşünülmemelidir. Ülkelerin öncelikli amacı, kendi yerel eğitim sistemlerini geliştirmek olmalıdır. Amaç, gelişmekte olan Türkiye'nin karşılaştırmalı eğitim alanını yeni ve yaratıcı eğitim çalışmalarını geliştirmek üzere kullanması için öncelikle bu alanda yapılan çalışmaların artırılmasına hizmet etmektir.

Karşılaştırmalı eğitim, yeni bir çalışma alanı olmasına rağmen, özellikle XX. yüzyılda hızla gelişmiş ve dünya eğitim sistemlerinin şekillenmesinde rol oynamıştır. Ülkemiz açısından karşılaştırmalı eğitim, başka ülkelerin deneyimlerinden yararlanarak yeniliklerin daha kontrollü ve temelli olmasına katkı sağlayabilir.

Bu çalışmanın amacı, farklı ülkelerin eğitim sistemlerini olabildiğince ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktır. Bu amaçla, kitaba konu olan ülkelerin;

- Tarihi gelişimi, amaçları, ilkeleri ve mevcut durumu açısından genel olarak eğitim sistemi,
- Okul sisteminin yapısı ve eğitim basamakları (okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim, ortaöğretim, yükseköğretim),
- Özel Eğitimi,
- Yetişkin Eğitimi,
- Eğitim Yönetimi (eğitim bakanlığı, okul yönetimi, eğitimin finansmanı ve eğitimin teftişi) ve
- Öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmeye çalışılmıştır.

Mümkün olduğunca çok sayıda ülke hakkında ayrıntılı bilginin bir kaynakta toplanması, karşılaştırmalı eğitim çalışmalarına kaynak oluşturmak açısından tarafımızca önemsenmektedir. Bu maksatla gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, tek tek ele alınarak mümkün olduğunca çok çeşitli kaynağa ulaşılmaya çalışılmıştır.

Öncelikle kitabımızda bölüm yazarlığı yaparak çalışmamıza katkıda bulunan tüm meslektaşlarımıza teşekkür ederiz. Ayrıca çalışmamızı başından sonuna kadar birkaç kez okuyarak büyük bir titizlikle özellikle dil açısından desteklemeye çalışan Araş. Gör. Seda Gül Kartal'a minnet borçluyuz. Çalışmamızın basımını üstlenen Pegem Akademi Yayıncılık çalışanlarına da teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İstanbul, 2009

Prof. Dr. Sefer ADA, Dr. Z. Nurdan BAYSAL

Editörler

Bölümler ve Yazarları

Editörler:

Prof. Dr. Sefer ADA

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

Dr. Z. Nurdan BAYSAL

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

1. Bölüm: Kavramsal Olarak Yönetim, Eğitim Yönetimi ve Okul Yönetimi

Tuğba KORKMAZ

Sadık ÖNER

2. Bölüm: Türk Eğitim Sistemi

Prof. Dr. Sefer ADA

Dr. Z. Nurdan BAYSAL

3. Bölüm: Almanya Eğitim Sistemi

Emine Gül ÖZENÇ

4. Bölüm: Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi

Yrd. Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN

5. Bölüm: Avusturya Eğitim Sistemi

İsmet ARICI

6. Bölüm: Danimarka Eğitim Sistemi

Serkan Yaşar GÜNEY

7. Bölüm: Finlandiya Eğitim Sistemi

Sevgi Saime CERTEL

8. Bölüm: Fransa Eğitim Sistemi

Senem Seda ŞAHENK

9. Bölüm: Güney Afrika Eğitim Sistemi

Dr. Süleyman AVCI

10. Bölüm: Güney Kore Eğitim Sistemi

Jeongsuk CHOI

11. Bölüm: İngiltere Eğitim Sistemi

Tuğba KORKMAZ

12. Bölüm: İspanya Eğitim Sistemi

*Tuğba KORKMAZ
Engin KARADAĞ*

13. Bölüm: İsrail Eğitim Sistemi

*Prof. Dr. Sefer ADA
Dr. Z. Nurdan BAYSAL*

14. Bölüm: İsveç Eğitim Sistemi

Serkan Yaşar GÜNEY

15. Bölüm: İsviçre Eğitim Sistemi

*Prof. Dr. Sefer ADA
Dr. Z. Nurdan BAYSAL
Senem Seda ŞAHENK*

16. Bölüm: Japonya Eğitim Sistemi

Dursun AKSU

17. Bölüm: Kanada Eğitim Sistemi

*Prof. Dr. Sefer ADA
Dr. Z. Nurdan BAYSAL
Senem Seda ŞAHENK*

18. Bölüm: Mısır Arap Cumhuriyeti Eğitim Sistemi

*Prof. Dr. Sefer ADA
Dr. Z. Nurdan BAYSAL
Senem Seda ŞAHENK*

19. Bölüm: Norveç Eğitim Sistemi

Serkan Yaşar GÜNEY

20. Bölüm: Portekiz Eğitim Sistemi

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ŞİRİN

21. Bölüm: Rusya Eğitim Sistemi

Derya Duygu TANRIKULU

22. Bölüm: Yunanistan Eğitim Sistemi

Serap KORUCU ÇİMŞİR

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v
İçindekiler.....	vii
Giriş	1

Birinci Bölüm

KAVRAMSAL OLARAK YÖNETİM, EĞİTİM YÖNETİMİ VE OKUL YÖNETİMİ

(ss: 5/36)

Yönetim Nedir?.....	5
Yönetimin Tarihsel Gelişimine Bir Bakış.....	7
Yönetim Kavramının Doğuşu.....	7
Yönetim Biliminin Gelişimine Katkıda Bulunan Düşünürler	11
Yönetim Modelleri	13
Yapısal Modeller.....	13
Yönetsel Modeller.....	14
Nicel Modeller	14
Davranışsal Modeller	14
Durumsal (Öznel) Modeller	15
Belirsizliğe Bağlı (Esnek) Modeller.....	15
Demokratik Modeller	15
Eğitim ve Okul Yönetimi	15
Yönetim Biliminin Eğitime Girişi ve Gelişimi	15
Eğitim Yönetimi.....	16
Eğitim Yönetiminin Özellikleri.....	18
Okul Yönetimi	20
Eğitim Yöneticiliği - Okul Yöneticiliği	23
Eğitim ve Okul Yönetiminin Süreçleri.....	25
Sorun Çözme	27
Karar Verme	28
Plânlama	30
Örgütleme	31
İletişim.....	33
Değerlendirme.....	34
Kaynakça.....	35

İkinci Bölüm TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 37/98)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	37
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	37
Genel amaçlar.....	39
Özel amaçlar.....	39
Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri.....	40
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI.....	42
Okulların Sınıflandırılması.....	43
Okul Öncesi Eğitimi.....	44
İlköğretim.....	45
Ortaokul.....	47
Ortaöğretim.....	47
Alana Yönelme Çalışmaları.....	49
Yükseköğretim.....	50
Özel Eğitim.....	53
Yetişkin Eğitimi.....	57
EĞİTİM YÖNETİMİ.....	60
Eğitim Bakanlığı.....	61
İl Eğitim Denetmenleri.....	71
Atıflar.....	72
Okul Yönetimi.....	73
Eğitimin Finansmanı.....	77
Eğitimin Teftişi.....	82
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	89
Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirme.....	89
İlköğretim I. Kademe (İlkokul) Öğretmeni Yetiştirme.....	90
Ortaokul (İlköğretim II. Kademe) Öğretmen Yetiştirme.....	93
Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme.....	94
Üniversiteye Öğretim Elemanı Yetiştirme.....	94
Sonuç.....	95
Kaynakça.....	96

Üçüncü Bölüm ALMANYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 99/116)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	99
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	99
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI.....	100
Okul Öncesi Eğitimi.....	101
Zorunlu Eğitim.....	101
Ortaöğretim.....	104
Yükseköğretim.....	105
Özel Eğitim.....	107

Yetişkin Eğitimi.....	107
EĞİTİM YÖNETİMİ	110
Eğitim Bakanlığı	110
Okul Yönetimi	110
Eğitimin Finansmanı.....	111
Eğitimin Teftişi.....	112
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	113
Kaynakça	114

Dördüncü Bölüm

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 117/136)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	117
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	117
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI-EĞİTİM BASAMAKLARI	120
Okul Öncesi Eğitimi.....	121
Zorunlu Eğitim.....	122
Ortaöğretim.....	122
Yükseköğretim.....	123
Özel Eğitim	124
Yetişkin Eğitimi.....	125
EĞİTİM YÖNETİMİ	126
Eğitim Bakanlığı	126
Okul Yönetimi	129
Eğitimin Finansmanı.....	130
Eğitimin Teftişi.....	131
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	132
Mezuniyet İçin Temel Ölçütler.....	133
Geçici ve Sürekli Sertifika Koşulları	134
Kaynakça	134

Beşinci Bölüm

AVUSTURYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 137/152)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	137
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	137
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	138
Okul Öncesi Eğitimi.....	141
Zorunlu Eğitim.....	142
Ortaöğretim.....	144
Yükseköğretim.....	146
Özel Eğitim	148
Yetişkin Eğitimi.....	148

EĞİTİM YÖNETİMİ	149
Eğitim Bakanlığı	149
Okul Yönetimi	149
Eğitimin Finansmanı	150
Eğitimin Teftişi	151
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	151
Kaynakça	151

Altıncı Bölüm

DANİMARKA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 153/170)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	153
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum	153
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	154
Okul Öncesi Eğitimi	156
Zorunlu Eğitim	156
Ortaöğretim	159
Yükseköğretim	161
Özel Eğitim	163
Yetişkin Eğitimi	163
EĞİTİM YÖNETİMİ	163
Eğitim Bakanlığı	163
Okul Yönetimi	165
Eğitimin Finansmanı	166
Eğitimin Teftişi	167
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	168
Kaynakça	168

Yedinci Bölüm

FİNLANDİYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 171/196)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	171
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum	171
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	173
Okul Öncesi Eğitimi	174
Zorunlu Eğitim	175
Ortaöğretim	178
Yükseköğretim	181
Özel Eğitim	185
Yetişkin Eğitimi	185
EĞİTİM YÖNETİMİ	188
Eğitim Bakanlığı	188
Okul Yönetimi	190

Eğitimin Finansmanı.....	190
Eğitimin Teftişi.....	192
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	193
Kaynakça.....	195

Sekizinci Bölüm

FRANSA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 197/216)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	197
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	197
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI.....	198
Okul Öncesi Eğitimi.....	199
Zorunlu Eğitim.....	200
Ortaöğretim.....	202
Yükseköğretim.....	205
Özel Eğitim.....	206
Yetişkin Eğitimi.....	206
EĞİTİM YÖNETİMİ.....	207
Eğitim Bakanlığı.....	207
Okul Yönetimi.....	207
Eğitimin Finansmanı.....	208
Eğitimin Teftişi.....	210
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	212
Öğretmen Yetiştiren Okullar.....	212
Kaynakça.....	214

Dokuzuncu Bölüm

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 217/232)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	217
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	217
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI.....	220
Okul Öncesi Eğitimi.....	221
Zorunlu Eğitim.....	222
Ortaöğretim.....	223
Yükseköğretim.....	224
Özel Eğitim.....	225
Yetişkin Eğitimi.....	225
EĞİTİM YÖNETİMİ.....	226
Merkezî ve Eyalet Eğitim Bakanlığı.....	227
Eğitim Meclisleri.....	227
Okul Yönetimi.....	228
Eğitimin Finansmanı.....	228
Eğitimin Teftişi.....	229

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	230
Kaynakça	231

Onuncu Bölüm

GÜNEY KORE EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 233/262)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	233
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	233
Üç Krallık Devri	233
Koryo Krallığı	234
Coson Hanedanı	234
Modern Çağda Eğitim.....	235
İkinci Dünya Savaşı Sonrası.....	236
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	239
Okul Öncesi Eğitimi.....	241
Zorunlu Eğitim.....	242
Ortaöğretim.....	243
Yükseköğretim.....	247
Özel Eğitim.....	250
Okul Dışı Eğitim	254
Yaşam Boyu Eğitim.....	255
EĞİTİM YÖNETİMİ	256
Eğitim Bakanlığı	256
Yerel Eğitim Ofisleri.....	256
Eğitim Konseyleri.....	257
Okul Yönetimi	257
Eğitimin Finansmanı.....	258
Eğitimin Teftişi.....	260
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	260
Kaynakça	261

On Birinci Bölüm

İNGİLTERE EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 263/290)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	263
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	263
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	264
Ulusal Program.....	265
Okul Öncesi Eğitimi.....	269
Zorunlu Eğitim.....	269
Ortaöğretim.....	271

Yükseköğretim.....	275
Özel Eğitim.....	277
Yaygın Eğitim.....	277
EĞİTİM YÖNETİMİ	279
Ulusal Düzeyde Eğitim Sisteminin Yönetimi	279
Eğitimden Sorumlu Bakanlıklar.....	280
Yeterlilikler, Program ve Değerlendirme Otoriteleri	280
Yerel Seviyede Yönetim	281
Okul Yönetimi	282
Eğitimin Finansmanı.....	284
Eğitimin Teftişi.....	285
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	286
Öğretmenlerin Hizmet Öncesi Eğitimi.....	286
Kaynakça	288

On İkinci Bölüm

İSPANYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 291/302)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	291
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	291
Eğitim Tarihi ve Politikası	291
Eğitim Sistemi.....	292
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	294
Okul Öncesi Eğitimi	294
Zorunlu Eğitim.....	294
Zorunlu Eğitim Sonrası Ortaöğretim (Orta Öğretim II. Kademe).....	296
Yükseköğretim.....	297
Özel Eğitim	298
Yetişkin Eğitimi.....	299
EĞİTİM YÖNETİMİ	299
Eğitim Yönetimi	299
Eğitim Yönetiminde Yetki	299
Eğitim Finansmanı.....	300
Eğitim Denetimi.....	301
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	301
Öğretmen Yetiştirme Sistemi.....	301
Kaynakça	302

On Üçüncü Bölüm

İSRAİL EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 303/316)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	303
--	-----

Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	303
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	305
Okul Öncesi Eğitimi.....	306
Zorunlu Eğitim.....	306
Ortaöğretim.....	307
Yükseköğretim.....	308
Özel Eğitim.....	310
Yetişkin Eğitimi.....	312
EĞİTİM YÖNETİMİ	312
Eğitim Bakanlığı	312
Okul Yönetimi	313
Eğitimin Finansmanı.....	313
Eğitimin Teftişi.....	314
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	314
Kaynakça	316

On Dördüncü Bölüm

İSVEÇ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 317/332)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	317
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	317
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	320
Okul Öncesi Eğitimi.....	321
Zorunlu Eğitim.....	321
Ortaöğretim.....	322
Yükseköğretim.....	323
Özel Eğitim.....	324
Yetişkin Eğitimi.....	325
EĞİTİM YÖNETİMİ	326
Eğitim Bakanlığı	326
Okul Yönetimi	328
Eğitimin Finansmanı.....	329
Eğitimin Teftişi.....	329
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	330
Kaynakça	331

On Beşinci Bölüm

İSVİÇRE EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 333/348)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	333
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	333
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	335
Okul Öncesi Eğitimi.....	336
Zorunlu Eğitim.....	336

Ortaöğretim II. Kademe	338
Yükseköğretim.....	340
Özel Eğitim	341
Yetişkin Eğitimi.....	342
EĞİTİM YÖNETİMİ	343
Eğitim Bakanlığı	343
Okul Yönetimi	345
Eğitimin Finansmanı.....	345
Eğitimin Teftişi.....	346
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	346
Kaynakça	347

On Altıncı Bölüm

JAPONYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 349/376)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	349
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	349
Tarihsel Gelişim Süreci İçinde Japon Eğitimi	349
Mevcut Durum	352
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	356
Okul Öncesi Eğitimi.....	357
Zorunlu Eğitim.....	357
Sosyal Kulüpler.....	359
Japon Eğitim Sisteminden Bir İlk Okul Örneği (Chisamoto İlkokulu).....	359
Ortaokullar	360
Ortaöğretim	362
Yükseköğretim.....	363
Özel Eğitim	364
Yetişkin Eğitimi.....	365
EĞİTİM YÖNETİMİ	366
Eğitim Bakanlığı	366
Okul Yönetimi	368
Eğitimin Finansmanı.....	368
Eğitimin Teftişi.....	371
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	371
Kaynakça	374

On Yedinci Bölüm

KANADA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 377/394)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	377
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	377
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	378
Okul Öncesi Eğitimi.....	381

Zorunlu Eğitim.....	381
Ortaöğretim.....	382
Yükseköğretim.....	382
Özel Eğitim.....	384
Yetişkin Eğitimi.....	386
EĞİTİM YÖNETİMİ	388
Eğitim Bakanlığı	388
Okul Yönetimi	390
Eğitimin Finansmanı.....	391
Eğitimin Teftişi.....	392
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	392
Kaynakça	393

On Sekizinci Bölüm

MISIR ARAP CUMHURİYETİ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 395/408)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	395
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	395
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	397
Okul Öncesi Eğitimi.....	398
Zorunlu Eğitim.....	398
Ortaöğretim.....	398
Yükseköğretim.....	399
Özel Eğitim.....	401
Yetişkin Eğitimi.....	402
EĞİTİM YÖNETİMİ	404
Eğitim Bakanlığı	404
Okul Yönetimi	404
Eğitimin Finansmanı.....	404
Eğitimin Teftişi.....	406
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	406
Kaynakça	407

On Dokuzuncu Bölüm

NORVEÇ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 409/424)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ.....	409
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	409
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	410
Okul Öncesi Eğitimi.....	412
Zorunlu Eğitim.....	412
Ortaöğretim.....	414

Temel Mesleki Eğitim.....	416
Yükseköğretim.....	417
Özel Eğitim.....	418
Yetişkin Eğitimi.....	418
EĞİTİM YÖNETİMİ	419
Eğitim Bakanlığı.....	419
Okul Yönetimi.....	421
Eğitimin Finansmanı.....	422
Eğitimin Teftişi.....	422
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	423
Okul Öncesi ve İlköğretim Öğretmeni Eğitimi.....	423
Ortaöğretim Öğretmenliği Eğitimi.....	423
Yükseköğretim Öğretmenliği Eğitimi.....	423
Kaynakça.....	424

Yirminci Bölüm

PORTEKİZ EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 425/436)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	425
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	425
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	427
Okul Öncesi Eğitimi.....	427
Temel Eğitim.....	428
Ortaöğretim.....	429
Yükseköğretim.....	430
Özel Eğitim.....	432
Yetişkin Eğitimi.....	433
EĞİTİM YÖNETİMİ	433
Eğitim Bakanlığı ve Yönetim.....	433
Eğitimin Finansmanı.....	434
Eğitimin Teftişi.....	435
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	435
Okul Öncesi ve İlkokul Öğretmenlerinin Eğitimi.....	435
Ortaöğretim Öğretmenlerinin Eğitimi.....	435
Yüksek Eğitim Öğretmenlerinin Eğitimi.....	435
Kaynakça.....	436

Yirmi Birinci Bölüm

RUSYA EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 437/452)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	437
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	437

OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	439
Okul Öncesi Eğitimi	441
Zorunlu Eğitim.....	442
Ortaöğretim.....	442
Meslekî ve Teknik Okullar	443
Yükseköğretim.....	443
Özel Eğitim	445
Yetişkin Eğitimi.....	446
EĞİTİM YÖNETİMİ	447
Eğitim Bakanlığı	449
Okul Yönetimi	449
Eğitimin Finansmanı.....	450
Eğitimin Teftişi.....	450
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	451
Pedagoji Okulları.....	451
Pedagoji Enstitüleri.....	451
Üniversiteler	452
Kaynakça	452

Yirmi İkinci Bölüm

YUNANİSTAN EĞİTİM SİSTEMİ

(ss: 453/470)

GENEL OLARAK EĞİTİM SİSTEMİ	453
Tarihî Gelişim - Amaçlar - İlkeler - Mevcut Durum.....	453
OKUL SİSTEMİNİN YAPISI - EĞİTİM BASAMAKLARI	454
Okul Öncesi Eğitimi	455
Zorunlu Eğitim.....	456
Ortaöğretim.....	458
Yükseköğretim.....	462
Özel Eğitim	464
Yetişkin Eğitimi.....	464
EĞİTİM YÖNETİMİ	465
Eğitim Bakanlığı	465
Okul Yönetimi	466
Eğitimin Finansmanı.....	467
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	468
Kaynakça	469
SONUÇ	471
Yararlanılan Kaynaklar	475

GİRİŞ

Her toplum varlığını sürdürebilmek ve gelecekte kendisine yeterli sağlam bir yapı oluşturabilmek için koşullarına uygun olarak ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel alanda ve özellikle de eğitim alanında gelişimini sağlamak zorundadır. Her sistem, önemli ve vazgeçilmezdir. Fakat eğitim tüm sistemlerin içinde en önemli olanıdır. Çünkü eğitimin belirleyici ve etkileyici özelliği, diğer sistemlere göre daha fazladır. En kârlı ve en pahalı olan eğitim sistemi, eğer yanlış oluşturulur ve uygulanırsa, diğer tüm sistemler de bundan olumsuz yönde etkilenir. Sistemin doğruluk ya da yanlışlığı, ihtiyaçlara cevap vermesi ve geleceğe yönelik gelişmeye uygun ortamı oluşturmasına bağlıdır. Geri kalmış ya da gelişmiş olan ülkelerin bugünkü durumu, geçmişteki eğitim sisteminin ürünüdür.

Bir sistem, hem alt hem de üst başka sistemlere bağlıdır ve onlarla etkileşim içindedir. Bir sisteme girdiler ya da bir sistemden çıktılar, yani ürün diğer sistemlerin içinde bir işgören, eşdeyişle hizmet alan, hizmet veren genellikle de her ikisi bir arada bulunduğu için sistem hem kendi içinde hem de kendisinin dışındakilerle sürekli bir etkileşim hâlinindedir. Her sistem, doğal olarak içinden çıktığı toplumun ürünüdür. Yani toplumun tarihsel gelişimi, kültürü, ekonomisi, siyasal yapısı vb. sistemin oluşumunu ve işleyişini etkiler. Her toplum, kendi iç ve dış dinamikleri ile çeşitli alt ve üst sistemlerini oluştururken geçmişteki etkileri ve gelecekteki hedefleri göz önünde bulundurmak zorundadır.

Bir sistemi oluştururken her toplum, kendi değerlerinden hareket etmektedir. Toplumsal gerçekleri göz önüne almadan oluşturulan ya da başka ülkelerden transfer edilen sistemlerin kısa dönemde ihtiyaçlara cevap vermediği pek anlaşılabilir. Çünkü girdinin ürüne dönüşmesi uzun bir süreci gerektirir. Uzun dönemde işe yaramadığı anlaşılan sistem, değiştirilse bile toplumda büyük zaman, enerji, para ve insan kayıplarına yol açabilir.

Karşılaştırmalı eğitim çalışmalarının temelleri, özellikle XXI. yüzyıldan itibaren hız kazanmıştır ve sürekli gelişmektedir. Edmund King'in "Her kurulan sistem hiçbir zaman uzun süreli kalıcı olmaz aksine sürekli yenilenir" sözü de bunu doğrular niteliktedir. Claxton (1998, s. 70) özellikle son yirmi senedir sürekli bir değişim ve gelişim çağına girildiğini belirtmiştir. Rogers (1993, s. 77) ve Brown (1999, ss. 19-20) da karşılaştırmalı eğitim çalışmalarınıyla ülkelerdeki eğitim anlayışının ve eğitim sistemlerinin geliştiğini savunmuşlardır.

Lawrence Stenhouse (1979, s. 5) karşılaştırmalı eğitim çalışmalarınıyla farklı kültürlerin tanınabileceğini vurgulamış, aynı zamanda bu çalışmaların kültürel öğeleri yorumlamayı sağlayacağını da belirtmiştir..

Stenhouse (1979, s. 18)'a göre karşılaştırmalı eğitim bilimi, bir pozitivist sosyal bilim dalıdır. Toplumların farklı eğitim politikalarını karşılaştırmasını sağlar. Schriewer (2000, s. 20) karşılaştırmalı eğitim çalışmalarının farklı eğitim ideolojilerini, farklı sosyo-kültürel amaçları tanımayı ve yorumlamayı sağlayacağı konusunda hemfikir olmuştur ve uluslararası kültürel tanımların oluşmasını destekleyeceğini belirtmiştir. Ayrıca ülke-

lerin eğitim sistemlerindeki zayıf ve güçlü yönleri keşfedip, diğer ülkelerle karşılaştırıp yorumlayarak geleceğe yönelik gelişim ve değişim hareketlerini destekleyeceğini de eklemiştir (Broadfoot, 2000). Ülkemizde karşılaştırmalı eğitim çalışmaları, teorisi ortaya konulmadan önce uygulama alanında ele alınmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun çözümlenme süreciyle birlikte, çıkış yolunun eğitim aracılığıyla olacağına inanan o dönemin yöneticileri, Avrupa eğitim sistemlerini inceleme ve oradaki modelleri alıp uygulama yoluna gitmişlerdir. Özellikle askerî ve mühendislik alanında batı benzeri okulların açılması bunun somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

XX. yüzyıl karşılaştırmalı eğitime sosyolojik bir bakış açısı kazandırmaya çalışan ve bu düşüncesini "eğitim sistemi, demiryolları sistemi gibi transfer edilemez" sözleriyle ifade eden Michael Sadler, öncelikle her ülkenin eğitim sisteminin o ülkenin koşullarına (kültür, dil, din, ırk) bağlı olarak oluşabileceğini ve bir yerde işe yarayan çok gelişmiş bir sistemin diğer bir sisteme uygulanmasının zorluğunu vurgulamıştır (Akt. Sel, 2004). Oysa günümüzde genellikle gelişmekte olan bazı ülkeler, kendi eğitim sistemlerini oluşturmak yerine kolaycılığa kaçmakta ve gelişmiş olan başka bir ülkenin eğitim sistemini kısmen ya da tamamen alarak, çoğu zaman da hiç uyarlamaya gerek duymadan uygulama gayreti içine girmektedir. Bunun birçok sebebi olabilir:

- Kendi sistemini oluşturacak bilgi ve beceriye sahip uzman ya da karar mekanizmasındaki insanların eksikliği,
- Sistem oluşturmak, çalışmayı ve emek harcamayı gerektirdiği için o ülkenin yöneticilerinin en kısa ya da kolay yol olan başka ülkenin sistemini almayı tercih etmeleri,
- Gelişmiş ülkelere karşı hayranlık duymaları ve kendi ülkeleri için eziklik duygusu taşımaları,
- Gelişmiş olan bazı ülkelerin kendi sistemlerini ilgili ülkelere ihraç etmek için doğrudan ya da dolaylı olarak telkinde bulunmaları.

Belirli anlayışı paylaşmak amacıyla kurulan çeşitli iş birlikleri de bunu gerçekleştirmek için ortak ya da benzer programlar uygulayabilirler. Bunun en somut örneğini Avrupa Birliği oluşturmaktadır. Türkiye, bu birliğe girmek amacıyla; 31 Temmuz 1959'da başvuru yapmış; ardından 12 Eylül 1963'de Ortaklık Anlaşması, 1999'da Aday Ülke statüsünü alması, 2001'de Katılım Ortaklık Belgesi gibi meydana gelen gelişmelerin ardından nihayet 2005'deki tam üyelik müzakerelerinin başlamasıyla hedefini belirlemiştir.

Avrupa Birliğinin temel hedefi; üye ülkeler arasındaki iş birliğini ve dayanışmayı sağlamak amacıyla ilgili ülkelerin vatandaşları arasındaki karşılıklı anlayışı özendirmek ve Avrupalılık bilincini aşılacak, bu süreçte öğretmen ve öğrencilerinde Ar-Ge alanlarına etkin katılımlarını sağlamaktır (MEB, 2006, s. 15). Türkiye, bu amacı gerçekleştirmek için Avrupa Birliğinin oluşturduğu; Genel Eğitim (*Socrates*), Meslekî Eğitim (*Leonardo da Vinci*) ve Gençlik (*Youth*) programlarına katılarak öngörülen amaç ve uyum sürecini gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Yarım asırdan fazla bir zamandır başlanan bu süreçte, Türkiye kendi koşullarına göre uygun programlar geliştirmekten çok, ilgili bazı ülkelerin sistemlerine uygun-benzer anlayışları gerçekleştirme gayreti içine girmiştir.

Bu çalışmanın Türkiye’de karşılaştırmalı eğitimin amaçlarına hizmet edeceği düşünülmüştür. Karşılaştırmalı eğitimin amaçları ayrıntılı bir şekilde şöyle sıralanabilir:

- Eğitim sistemlerine, sorunlarına ve etkinliklerine ilişkin geçerli bilgiler elde etmek;
- Yerel, ulusal ve uluslararası bir konu olan eğitimde, bir dizi hipotezi, gerekli yöntem ve teknikleri, yorum için gerekli esasları ve sonuçları geliştirmek;
- Eğitime etkin olan etmenlerin, çeşitli ülkelerdeki evrimini ve görünümünü inceleyerek, eğitim politikasının saptanmasına yardım edecek görüşü kazandırmak;
- Bir ülkenin kendi eğitim sistemini geliştirmesi için kuramsal ve uygulamalı olarak katkıda bulunmak.

Bu alanın ayrıca kültür ufkunu genişletmek, uluslararası gerginliği azaltmak, eğitimi bilim ve kültür süreci olarak zenginleştirmek, uluslararası anlayışa katkıda bulunmak ile diğer ülkelerle dostça ve açık bir iletişim kurmak gibi amaçları da vardır (Lauweyers, Vanş ve Neff, 1979, s. 6; Noah, 1984, s. 552; Ruscoe ve Nelson, 1964, s. 390’dan Akt. Demirel, 1998, s. 8).

Küreselleşmenin geçmiş dönemlere göre hız kazandığı çağımızda, çatışma yaratabilen farklılıkların uyum ya da uzlaşmalar yolu ile en alt düzeye indirgenmeye çalışılması kaçınılmazdır. Buna da en iyi bir şekilde hizmet edecek olan eğitimidir. Bu bakımdan ülkelerin birbirlerinin eğitim sistemlerini tanımaları, birbirlerinden yararlanmaları, bilgi akışı sağlamaları, ortak öğrenci değişim programları uygulamaları, ortak değerler oluşturmalarına uygun zemini hazırlayabilir. Karşılaştırmalı eğitim çalışmaları;

- farklı kültürlerin ve farklı eğitim sistemlerinin tanınmasını ve karşılaştırılmasını sağlar,
- globalleşmeyi destekler ve
- tüm ülkelere yönelik uluslararası bir eğitim anlayışının doğmasını sağlar (Sutton, Post, Merxı ve diğerleri, 2006).

Bu çalışma ile yalnız belirli bir kategorideki (Avrupa Birliği ülkeleri gibi) ülkeler değil; farklı coğrafyalarda yer alan ve farklı kültür, siyasal-sosyal ve ekonomik anlayışa sahip olan ülkelerin genel olarak eğitim sistemleri, eğitimsel özgeçmişleri, eğitimlerinin mevcut durumu, amaç ve ilkeleri, eğitim basamakları (okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim, ortaöğretim, yükseköğretim), özel eğitim ve yetişkin eğitimleri ve buna ek olarak eğitim bakanlıkları, okul yönetimleri, eğitimin finansmanı, eğitimin teftişi ve öğretmen yetiştirme programları incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, çok karmaşık ve dinamik bir özellik taşıyan eğitim olgusunu, ülkelerin özel ve genel koşullarına göre (tarihsel, sosyal, kültürel, ekonomik, coğrafi, dinsel vb.) yukarıda ifadesini bulan başlıklar hâlinde inceleyerek okuyuculara tek bir eğitim sistemi modelinin olmadığını; her ülkenin koşulları farklı olduğu için, eğitim sistemlerinin farklı olması gerektiğini, ama bazı noktalarda benzerlik ya da paralelliğin olmasının beklenen bir durum olduğunu göstermek ve hiçbir sorgulama ve uyarılama yapmadan başka ülkelerin eğitim sistemlerini kopya etmenin o ülkenin ihtiyaçlarını giderip sorunları çözemeyeceği anlayışının ortaya çıkmasına az da olsa katkı sağlamaktır.

Kaynakça

Broadfoot, Patricia (2000). "Comparative Education for the 21st Century: Retrospect and Prospect". *Comparative Education*, 36, 3.

Demirel, Özcan (1998). *Karşılaştırmalı Eğitim*. Ankara: Kardeş Kitap ve Yayınevi.

MEB (2006). *Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemleri*, Ankara.

Sutton, Margaret; Post, David; Merkxi, Gilbert W. et al. (2006). "Comparative Education, Area Studies and the Disciplines/ First Round Response". *Comparative Education View*, 50, 1.

İnternet Kaynağı

Sel, Verda Genç (2004). "Dünyada ve Türkiye'de Karşılaştırmalı Eğitim: Kavram, Kapsam ve Eğilimler". *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya*. <http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/344.pdf> (11.08.2008).

birinci bölüm

KAVRAMSAL OLARAK YÖNETİM, EĞİTİM YÖNETİMİ VE OKUL YÖNETİMİ

Tuğba KORKMAZ

Sadık ÖNER

YÖNETİM NEDİR?

İnsanların biyolojik, ruhî ve fizyolojik sınırlamalarından dolayı başkalarıyla iş birliği yapması gerekir (Özalp, 1995, s. 3). Tek başlarına kımıldatamayacakları bir taşı yuvarlamak için iki kişi iş birliği ettiğinde, yönetimin temel öğeleri ortaya çıkar. Bu basit işte, yönetim denen uğraşının iki temel özelliğinin bulunduğu görülmektedir. Gerçekten burada, önce bir amaç -taşın götürülmesi- ve sonra iş birliğine dayanan eylem, yani başka türlü yapılamayacak olan bir işi gerçekleştirmek üzere birden çok kişinin güçlerini birleştirmesi vardır. En geniş anlamda yönetim, ortak amaçları gerçekleştirmek için iş birliği eden insan kümelerinin eylemleri olarak tanımlanabilir (Mihçioğlu, 1985). Bu tanım göstermektedir ki belirli bir amaç etrafında toplanan insanların iş birliği sonucu ortaya çıkan faaliyetleri, yönetimin temel prensibini oluşturmaktadır. Waldo, Gulick, Pfifner ve Presthus gibi yazarlar yönetimin bir ekip ve koordinasyon işi olduğunu şu şekilde vurgulamıştır: “Yönetim, örgüt amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için insan ve madde kaynaklarının, etkili bir şekilde koordine edilerek işlerin yapılmasını sağlamaktır.” Bu yazarlara göre grup çabası ve eşgüdüm yönetimin can damarıdır (Kayıkçı, 2001).

Tosun’a (1979) göre yönetim, amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi maksadıyla bir insan grubunda iş birliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümünü ifade eder (Gürsel, 1997, s. 37). Benzer bir tanımları Özalp’da yapmıştır. Özalp’a göre yönetim, bir işletmede amaçlara ulaşmak için iş birliğinin yapılması ve çalışmaların amaç doğrultusunda düzenlenmesidir (Özalp, 1995, ss. 7-9).

Yönetimde belli bir amaç ve bu amaç için birlikte çalışmak söz konusu olduğuna göre, örgüt içinde düzenli bir işleyişin olması gerekmektedir. Bu durum örgüt içinde

hiyerarşik bir yapı meydana getirecektir. O hâlde *örgüt ve yönetim* birlikte var olan iki kavramdır. Dolayısıyla yönetimi *hiyerarşideki bir üstün örgütleyici çalışmaları* olarak nitelenebilir (Erdoğan, 2004). Yönetimde basamaklı bir yapının oluşu, her basamaktaki yöneticinin yetki ve sorumluluklarını açık bir şekilde ifade etmesi, yönetimin işlerliği ve karmaşanın önüne geçilmesi açısından çok önemlidir. Kısaca açıklamak gerekirse yönetim, toplumsal yaşamın değişik kesimlerinin düzenli çalışmalarını amaçlamakta, ama her şeyden önce, insanların bir başkasının egemenliğini benimsemelerini, kendileri dışındaki bir iradeye boyun eğmelerini içermektedir (Fişek, 1979, ss. 51-52). Erdoğan (2004) yönetimi; bir bilim, bir sanat olarak nitelendirmiştir. O'na göre yönetim; kurumu amacına ulaştırmak için elde bulunan bütün kaynakları ve imkânları en iyi biçimde kullanma bilimi ve sanatıdır.

Yönetim, evrensel bir kavram ve süreçtir. Önceden ne yapacağını kestirilmesi oldukça zor olan insanla uğraşır. İnsanın toplumda birlikte yaşadığı diğer kişilerle ilişkilerini, onların çeşitli etmenler altındaki davranışlarını inceler (Can, 1994, s. 21). Yönetimin evrensel oluşu, dünyanın her yerinde uygulanan yönetim tekniklerinin aynı olması sonucunu doğurur. Fakat ülkeler arasında bir birlik olmaması ve her ülkenin kendine özgü politik bir düzene sahip olması, yönetim tekniklerinin aynı biçimde uygulanmasını engeller (Özalp, 1995, s. 8). Yönetim, bir örgütün saptanan politikalarını uygulamak için sürdürdüğü etkinlikleri düzenleme yollarını ifade eder. Toplumsal bir örgütte yaşamı yönetme ve kontrol süreci olarak belirir (Güçlüoğlu, 1985, s.1).

Yönetim temel işlevleri bakımından incelendiğinde ise Megginson vd. genel anlamda üç temel işlevden söz etmektedir. Bu işlevler;

- bireysel ve örgütsel amaçlara ulaşmak,
- birbirleriyle çelişkili amaçlar arasında denge sağlamak,
- etkililiği ve verimliliği sağlamaktır. (Megginson vd. (1986)'den Akt. Aksu, 1994, s. 2)

Everard ve Morris (Everard ve Morris (1990)'den Akt. Aksu, 1994, ss. 2-3) ise yönetimi geniş anlamda;

- örgütsel amaçları belirlemek,
- gelişmenin nasıl olacağını ya da amacın nasıl gerçekleşeceğini belirlemek,
- amacın plânlandığı şekilde gerçekleştirilebilmesi için var olan insan, madde ve zaman kaynağını örgütlemek,
- süreci kontrol etmek,
- örgütsel standartları belirlemek ve gerçekleştirmek, olarak ifade etmiştir.

Akademik bir disiplin olarak ele alınınca yönetim; örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi için sorun çözme, plânlama, örgütleme, koordinasyon ve değerlendirme gibi fonksiyonlara ilişkin ilke, kavram, teori model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir şekilde maharetle uygulanmasıyla ilgili faaliyetlerin tümüdür (Erdoğan, 2004).

Yönetim alanında yapılan bu tanımlardan hareketle yönetim faaliyetlerinin bazı özellikleri şöyle sıralanabilir (Özalp, 1995, ss. 7-12):

- Yönetim amaca yönelik bir faaliyettir.